

ב.

והנה שנינו שם במתני' בעצרת שבעה שבועות. אולם בגמרא שם ל"א ע"א איתא, בעצרת שבעה שבועות, וכו', אחרים אומרים בחדש השלישי וכו', והאידנא דאיכא תרי יומי עבדינן כתרומיהו ואיפכא. והיינו דביום ראשון של חג השבועות קרינן בחודש השלישי שהוא פרשת מתן תורה, ביום השני של שבועות קרינן שבעה שבועות.

ונראה בטעמא דמילתא דהאידנא קרינן ביום הראשון של שבועות בחדש השלישי, ולא שבעה שבועות כדשנינו במתני', דהנה כתבו התוס' שם ל' ע"ב ד"ה ושאר, והא שאנו מעמידין ספר תורה שניה במעדות וקורין בקרבנות היום, לא מצינו סמך בתלמוד, אך בסדר רב עמרם ישנו, וקצת יש סמך לדבר מהא דאמר לקמן ל"א ע"ב, אמר אברהם לפני הקב"ה רבש"ע וכו', תינח בזמן שבית המקדש קיים, בזמן שאין בית המקדש קיים מה תהא עליהם, אמר לו כבר תקנתי להם סדר קרבנות, כל זמן שקוראין בהן מעלה אני עליהן כאילו מקריבין לפני קרבן, ומוחל אני על כל עונותיהם. ועיי' ברא"ש שם וז"ל, תימה דבפסח ועצרת ובימים ראשונים ואחרונים של החג, ובר"ה וביה"כ, אנו מוציאין שתי תורות וקורין אחת בקרבנות היום, וזה אינו שנוי לא במשנה ולא בגמרא, ואפשר שאחר שנשלם הש"ס תקנוהו רבנן סבוראי, או הגאונים, וישנו בסדר רב עמרם וכו', עיי"ש.

אכן נראה דבאמת יש לזה סמך מדברי הגמרא, וכמש"כ התוס' הנ"ל, דבזמן שאין בית המקדש קיים, תקנתי להם סדר קרבנות, כל זמן שקוראין בהן מעלה אני עליהן כאילו מקריבין לפני קרבן, ואשר ע"כ לאחר שתקנו לקרוא בחג השבועות סדר קרבנות היום, שוב אין צורך לקרוא בחג השבועות פרשת שבעה שבועות שהוא מעניינו של המועד, שהרי גם בסדר קרבנות היום נאמר עניינו של מועד חג השבועות, ולכן אמרו בגמרא

פסח, זה לא מעיקר תקנת משה רבינו שתיקן להם לישראל שיהו קורין בכל מועד עניינו, שהרי כבר יצאו בקריאה של יום הראשון של פסח בפרשת מועדות של תורת כהנים, שהיא קריאה של כל ימי הפסח, אלא שתקנה אחריתא היא מדרבנן בעלמא, שבשאר ימות הפסח מלקט וקורא מעניינו של פסח, (והנפ"מ בזה יתבאר להלן) משא"כ בסוכות שפיר קתני במתני' ביר"ט הראשון של חג קורין בפרשת מועדות שבתורת כהנים, ובשאר כל ימות החג בקרבנות החג, כיון דבסוכות כל יום מימי החג הוא יר"ט לעצמו, א"כ מה שקורין בכל יום מעניינו של מועד, זהו מתקנת משה רבינו שיהו קורין בכל מועד עניינו.

ובזה ניחא הא דאמר אביי דהאידנא נהגו למיקרי ביום הראשון של פסח פרשת משכו וקחו, ולא בפרשת מועדות של תורת כהנים כדשנינו במתני'. ונראה דהנה פרשת משכו וקחו לכאורה היא יותר מעניינו של יום ראשון של פסח, שהרי שם נאמר על קרבן פסח שהוא בליל ראשון של פסח, והא דקתני במתני' דביום ראשון של פסח קורין בפרשת מועדות של תורת כהנים, היינו לפי המבואר דהקריאה ביום ראשון של פסח, היא קריאה של כל ימי הפסח דחדא יר"ט הוא, ולכן קורין בפרשת מועדות של תורת כהנים, דשם כתוב עניינו של כל ימי הפסח, „שבעת ימים מצות תאכלו, ביום הראשון מקרא קדש יהיה לכם, והקרבתם אשה לה' שבעת ימים, ביום השביעי מקרא קדש" אבל לאחר דקתני בברייתא שתקנו חכמים בשאר כל ימות הפסח, שמלקט וקורא מעניינו של פסח, א"כ שוב אין צורך לקרוא ביום ראשון של פסח בפרשת מועדות של תורת כהנים, שהוא עניינו של כל ימי הפסח, שהרי בכל יום מימי הפסח הוא מלקט וקורא מעניינו של פסח, אלא קורין ביום הראשון של פסח פרשת משכו וקחו, שהוא מעניינו של יום ראשון של פסח.

מנריה, שנה גשית, גל' ח—ט (סח—סט), אדר שני תשל"ו

קיים שלא היו קורין פר' הקרבנות במועדים, לכן עיקר עניינו של מועד בר"ה הוא פרשת בחודש השביעי.

ג.

והנה כתב הרמב"ם בפ"ג מה' תפלה ה"ח, ומשה תיקן להם לישראל שיהו קוראין בכל מועד עניינו. ועיי' בכ"מ דתנן מה קורא בכל מועד, והדר קאמר שנאמר וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל, מצותו שיהו קורין כל אחד ואחד בזמנו. והא ודאי אסמכתא היא, דקריאת התורה גופא תקנתא היא כמו שנתבאר בפ' י"ב.

אמנם הט"ז שו"ע אור"ח סי' תרפ"ה סק"ב כתב בתו"ד וז"ל, וקריאת ס"ת בכל שבת היא דאורייתא, מוידבר משה את מועדי ה' וכו', כדאיתא בירושלמי ומביאו הרי"ף פרק הקורא עומד, אלא שלא היה סדר מיוחד לכל קריאה, מלבד פרשת זכור, ועזרא תיקן הסדר לכל הקריאות, ע"כ. ועיי' מג"א שם שהביא בשם תוס' שנ"ץ, דאין שום קריאה דאורייתא, רק פרשת זכור, עיי"ש.

והנה יש בזה מחלוקת הראשונים, דאיתא במגילה י"ז ע"ב, לימא קסבר רבי כל התורה כולה בכל לשון נאמרה. ובתוס' שם ד"ה כל, פירש הקונטרס שנתנה לקרות בכל לשון שרוצה לקרות בספר תורה. וקשה שהרי קריאת התורה אינה מן התורה אלא מדרבנן, לבד מפרשת זכור דהוי דאורייתא. ונראה דהכי פירושא כל קריאה שבתורה כגון מצות חליצה, ופרשת עגלה ערופה, וידוי מעשר ובכורים, וכל אלו השנויין פרק אלו נאמריין בסוטה.

אולם בחדושי הריטב"א שם כתב ליישב פרש"י וז"ל, וי"ל דקריאה בתורה בציבור מן התורה בשבתות וימים טובים, דהא דאמרינן בברכות שלמדנו מן התורה ברכה לאחריה (מן התורה) בק"ו דברכת המזון, ולא שייך ברכה לאחריה למצות והגית בו יומם ולילה שאין לקריאה זו שיעור, דהא כל היום וכל הלילה הוא, ואין בכיצא בזה ברכה לאחריה

שאחרים אומרים שבחג השבועות קורין בחודש השלישי שהוא פרשת מתן תורה, שגם זה מעניינו של המועד, שהוא זמן מתן תורה. והא דקתני במתני' בעצרת שבעה שבועות, הלא זה נאמר על עיקר תקנת משה רבינו, שהוא בזמן שבית המקדש קיים שלא היו קורין פרשת הקרבנות במועד, שהרי היו מקריבין את הקרבנות, משו"ה הקריאה בעניינו של המועד בחג השבועות הוא פרשת שבעה שבועות, שזה עיקר עניינו של המועד, ולא פרשת בחודש השלישי שהוא מתן תורה, שהרי בתורה לא כתוב כלל שחג השבועות הוא זמן מתן תורה, (ועיי' מהר"ל בספר תפארת ישראל סוף פרק כ"ז שכתב טעם לדבר זה, עיי"ש). אבל בזמן הזה שקורין בסדר קרבנות היום שהוא מעניינו של המועד, שפיר קורין בחג השבועות בחדש השלישי שהוא מתן תורה, היינו להזכיר שהוא גם זמן מתן תורה, כמו שמזכירין בתפלה בחג השבועות שהוא זמן מתן תורתנו.

ובזה ניחא הא דשנינו במתני' בר"ה בחודש השביעי, אך בגמרא שם ל"א ע"א אמרינן, בר"ה בחודש השביעי וכו', וי"א וה' פקד את שרה וכו', והאידינא דאיכא תרי יומי יומא קמא כ"א, למחר והאלקים נסה את אברהם. וצ"ע דלמה בשני הימים של ר"ה, שינו מסדר הקריאה דקתני במתני' שהוא בפרשת בחודש השביעי.

ונראה שלאחר שתיקנו בזמן הזה לקרוא בסדר קרבנות היום, שוב אין צורך לקרוא פרשת בחודש השביעי בר"ה שהוא מעניינו של המועד, שהרי כל מה שכתוב בפרשת בחודש השביעי (ויקרא כג, כד), כתוב גם בסדר קרבנות היום של ר"ה (במדבר כט, א), ולהכי תיקנו לקרוא בשני הימים של ר"ה, וה' פקד את שרה, מפני שבר"ה נפקדה שרה, ואלקים נסה את אברהם, להזכיר עקידת יצחק, משא"כ במתני' שפיר קתני בר"ה בחודש השביעי, כיון שזה נאמר על עיקר תקנת משה רבינו, שהוא בזמן שבית המקדש